

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe ună ană 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe ună 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorile neînscrise nu se primesc. — Manuscrisele nu se retrămit.

Nr. 261.

Vineri, 27 Noemvre (9 Decemvre).

1887.

BrașovŪ, 26 Noemvre 1887.

Părerea, ce amŷ esprima'o eri asupra comunicatului oficioșŷ apărutŷ în „Fremdenblatt”, o vedemŷ împărțită și de foile din Viena și Pesta, ce ne-au sositŷ cu posta de ađi.

Situațiunea s'a posomoritŷ din cauza atitudinei amenințătoare a Rusiei. Acésta se accentuează ađi, ca niciodată până acum, de cătră ȝiarele memorate.

„Serióse simptome,” scrie „Neue freie Presse” de Mercuri, „ne indicŷ că în acele regiuni, unde se decide asupra sórtei monarhiei, se cumpnescŷ importante decisiuni. Archiducele Albrecht a sositŷ ađi în Viena și motivulŷ reîntórcerei sale dela Arco se pune în legătură cu măsurile militare, ce arŷ puté sŷ fiá impuse monarhiei de situațiunea politică.

„Încă de multŷ, — adaugă numita fóiă — nu mai este secretŷ, că conducerea superioră a armatei urmăresce cu cea mai mare neîncredere îngrămădirea cea mare a trupelorŷ rusesci la granițele austriace. Fantasia viuă a Rușilorŷ e atrasă mereu de icóna ce și-o zugrăvescŷ, cum nenumăratele cete ale cavaleriei lorŷ ușóre se revarsă fără veste ca lăcustele peste Galiția, năvălindŷ asupra acestei țeri lipsită de apărare, distrugândŷ drumurile de ferŷ și căile de juncțiune, și înaintândŷ fără rezistență până în spinarea Carpaților. Nu-i vorbă amŷ puté desprețului astfelŷ de lăudăroșii, dér cu tóte astea suntemŷ neliniștiți decă soldații ruși se îngrămădescŷ în masse totŷ mai dese în apropierea imperiului nostru. Acéstă concentrare pare că e privită și de cătră guvernulŷ austriacŷ ca o turburare morală a păcii, căci cu celŷ mai apăsător tonŷ se vestescŷ ađi într'unŷ comunicatŷ oficioșŷ, că decă se vorŷ continua concentrările rusesci, Austria va fi constrinsă sŷ pună întrebară, că óre grija imperioșă pentru siguranța monarhiei nu cere și din partea noastră măsurí coréspundătoare, pentru ca sŷ nu rămânemŷ îndărétŷ față cu pregătirile amenințătoare și cu totulŷ neprovocate ale vecinului.”

„Asemeni cuvinte” — ȝice „N. fr. Presse” — „potŷ fi astăđi numai unŷ avertismentŷ; dér celŷ ce le a pronunțatŷ odată, póte fi ușorŷ constrinsŷ, de a păși pe puntea, care duce la faptă.”

Fóiă vienesă apeléză mai departe la precauțiunea politică, ce o recomandă guvernului pe lângă precauțiunile militare, și exprimă părerea, că orŷ ce lovitură ce s'ar îndrepta în contra Austriei, ar fi privită în Germania ca unŷ semnalŷ pentru luptă, căci puterea germană se razimă ađi pe alianța cu Austria.

Vorbindŷ de alianța monarhiei nóstre cu Germania, „N. fr. Presse” ajunge la conclusiunea, că decă nu se va sfărâma întregŷ fundamentulŷ politicei austriace, nu e cu puțință, ca relațiunile Germaniei cu Rusia sŷ se fi îmbunătățitŷ în urma vitei ȝarului, când Austria se vede silită a se gândi la măsurí militare din cauza îngrijirii ce i-o insufflă intențiunile rusesci.

„Nu putemŷ sŷ presupunemŷ”, ȝice „N. fr. Presse”, „ca bărbații noștri de statŷ sŷ urmaréscă o politică, care ar provoca unŷ duelŷ între Austria și Rusia, pe când aliații noștri arŷ rămâné simpli privitori. Decă dér contele Kalnoky este îngrijatŷ pentru siguranța monarhiei, atunci și principele Bismark trebuie sŷ se témă de o amenințare a granițelorŷ germane”.

Numita fóiă arată mai departe, cu câtă moderațiune a procedatŷ guvernulŷ austro-ungarŷ în afacerile orientale și cum s'a străduitŷ sŷ rămână între marginile tractatelorŷ și sŷ nu provóce pe Rusia, și finesce apoi cu următoarele cu vinte:

„Situațiunea éráși s'a posomoritŷ. Austria se razimă pe o politică de abținere și are aliați puternici. Alături cu imperiulu germanŷ încă

totŷ ne tememŷ de răsboiu cu devastările și crușimile sale, dér nu ne tememŷ de nici unŷ dușmanŷ. Decă Rusia va ataca pe Austria, se va isbi și de vêrfulŷ baionetei germane. Numai pe acésta se mai rađimă credința noastră în pace. Decă însé amŷ fi greșiți în acéstă așteptare, atunci monarhia noastră ar fi în ajunulŷ unorŷ timpuri grele.”

Totŷ cam în direcțiunea acésta, deși cu multŷ mai mare optimismŷ, tractéză cestiunea și fóiă guvernului ungurescŷ „Pester Lloyd” de Marți. Acéstă fóiă constată mai întâiu, că ȝarulŷ numai cu privire la Germania a datŷ ordinŷ foilorŷ rusesci ca sŷ și modereze limbajulŷ, dér nu și cu privire la Austro-Ungaria, și că cu tóte acestea guvernulŷ rusescŷ nu încetéază de-a concentra trupe la granițele germane și austriace. Parola ȝilei, ȝice „Pester Lloyd”, este: „sŷ veghiámŷ”, ér câtŷ pentru pofta de răsboiu a cercurilorŷ rusesci speră, că ele și-o vorŷ pierde, decă vorŷ cumpeni, că Rusia este ađi izolată și că stă față cu puternica ligă de pace. În fine declară, că cu tótă serioșitatea situațiunii și cu tótă atitudinea amenințătoare a Rusiei nu póte crede încă că răsboiulŷ ar fi devenitŷ inevitabilŷ.

Concentrările rusesci la granița Austro-Ungariei.

Articolulŷ oficioșŷ „Fremdenblatt” din Viena, ce ni s'a semnalatŷ eri prin telegramă, este următorulŷ:

Deja de câtva timpŷ se ivescŷ sciri despre măsurí militare din partea Rusiei, care ar avea de scopŷ întărirea trupelorŷ rusesci din guvernămintele de cătră granița austro-ungară. Aceste sciri le-amŷ aflatŷ mai precisŷ în timpulŷ din urmă în foi germane bine informate și ar fi directŷ și autorizatŷ adeverate din partea Rusiei, decă s'ar dovedi ca corectŷ, că se înregistrează și în fóiă oficială „Dniwiew Warszawski”, care de sigurŷ aduce numai sciri militare autentice. Anume se ȝice că fóiă din Varșovia adevereșce datele, că aceste întăriri de trupe destinate pentru guoernământulŷ Varșovia suntŷ: diviziunea 13 de cavaleriă din Moscva, bateriile 20 și 22 de artileriă călărétă și unŷ regimentŷ de cazaci de Orenburg, care în parte au și sositŷ deja în garnisónele lorŷ cele noue. Ce asemenea spune „Kreuzzeitung” că în Grodno a sositŷ ca garnisónă unŷ regimentŷ înregŷ. Numita fóiă mai înregistrează și sgomotele despre fortificațiunile dela Narew și Bug.

Aceste sciri arŷ sta în contrastŷ cu iubirea de pace accentuată din tóte părțile și cu speranțele într'o reacțiune lámuritoare și liniștitóre în urma întâlnirii de deunăđi în Berlinŷ. Cu tóte astea ar fi sŷ așteptámŷ întru câtŷ acéstă întâlnire va influința asupra măsurilorŷ, ce e posibilŷ că s'au luatŷ încă sub alte presupunerí. Ce privesce pe Austro-Ungaria, pentru ea au valóre în deplină măsură cuvintele exprimate atâtŷ de clarŷ și energicŷ în discursulŷ de deunăđi alŷ tronului germanŷ despre hotărâta inclinare d'a nu turbura pacea vecinilorŷ sŷi prin atacurí volnice.

Orŷ-ce amicŷ sincerŷ alŷ păcii ar puté regreta adencŷ, decă Rusia concentrândŷ mereu și de aci încolo trupe ar face sŷ ne tememŷ de o serióșă amenințare a granițelorŷ nóstre și ne-arŷ sili sŷ punemŷ întrebară, că óre grija imperioșă pentru siguranța monarhiei nu cere și din partea noastră sŷ luámŷ măsurile coréspundătoare, pentru ca sŷ nu rămânemŷ îndărétŷ față cu pregătirile amenințătoare și cu totulŷ neprovocate ale vecinului?

România și alianțele Germaniei.

Sub acestŷ titlu, „Correspondance de Vienne” publică următoarea corespondință ce i se trãmite din Bruxelles:

D. de Bismark pare că uită cu totulŷ faimósa maximă: Cine îmbrățișeză prea multŷ, stringe réu. Intreita alianță nu'i este de ajunsŷ. După ce a făcutŷ pe Austro-Ungaria și pe Italia sŷ intre în cerculŷ politicei sale, caută acum sŷ facă sŷ intre una după alta în acestŷ

cercŷ și Englitera, România și Spania, și chiar Belgia și Olanda. În ce modŷ va înțelegé densusŷ a împăca interesele atâtŷ de contradictorii ale atâtorŷ numeroșe puteri? Cum mai cu sémă voescé sŷ alieze neutralitatea Belgiei cu angagiamentulŷ ce ea ar trebui sŷ ia pentru a susține politica întreitei alianțe? Acestea suntŷ cestiuni pe cari unŷ omŷ de statŷ atâtŷ de experimentatŷ ca d. de Bismark a trebuitŷ evidentŷ sŷ și le pună mai înainte d'a intra în negocierí cu ministrii belgiani, englesi și români.

Deja a trebuitŷ sŷ fiá înscințatŷ de rezistența ce proiectele sale au provocatŷ la Bucuresci, unde opiniunea publică s'a pronunțatŷ în contra lorŷ în modulŷ celŷ mai categoricŷ. În adevêrŷ, sŷ scie că d. Brătianu avea, acum doué luni, intențiunea d'a se duce la Berlinŷ. Dér singura anunțare a acestei călătorii a pricinuitŷ în România o astfelŷ de emoțiune, încátŷ primulŷ ministru a trebuitŷ sŷ renunțe la ea.

Este adevêratŷ că se afirmă, că unŷ tratatŷ ar fi cu tóte acestea încheiatŷ prin corespondință, a se sci în ce măsură România va fi angagiată se intervină în casŷ de complicațiuni în Orientŷ. Trebuie ca experiența s'o fi învățatŷ că, în tratatele încheiate cu d. de Bismark, nimeni n'a câștigatŷ niciodată nimicŷ. Singură Germania s'a folositŷ întotdeauna în modulŷ celŷ mai exclusivŷ; aliații sŷi însé niciodată. Trebuie sŷ sperámŷ pentru România că ómenii sŷi de statŷ n'au uitatŷ acéstă.

Câtŷ pentru marchisulŷ de Salisbury, densusŷ și-a adusŷ aminte d'acésta. Invitatŷ asemenea de cancelarulŷ a adera la întreita alianță, primulŷ ministru a făcutŷ cu multă politeță sŷ înțelegă, că Englitera ar dori sŷ și păstreze deplina și întrega libertate de acțiune.

Se scie că totŷ acésta este și atitudinea pe care Rusia o păstrează cu energiă dela suirea pe tronŷ a ȝarului Alecsandru III; și tóte manoperile cancelarului Germaniei nu vorŷ putea sŷ schimbe nimicŷ. În resumatŷ din șese mari puteri cari au luatŷ parte la congresulŷ din Berlinŷ, trei suntŷ de o parte și trei de alta. Europa se află ađi, ca și în anulŷ trecutŷ, împărțită în doué tabere. Acésta este o situațiune, care lasă sŷ se prevadă serióse complicațiuni. Orŷ ce s'ar ȝice, acésta nu este d'ajunsŷ pentru a asigura pacea Europei. Viitorulŷ ne va spune decă acésta este d'ajunsŷ pentru a asigura menținerea supremației germane.

Cehii și politica oficială a monarhiei.

În ȝilele trecute s'a ținutŷ în Praga o adunare convocată de clubulŷ Cehilorŷ tineri, la care au luatŷ parte peste 800 de persóne. Au vorbitŷ deputații Vasty, Engel, Eduard și Iuliu Gregr. Étă darea de sémă ce o face „L'Austriache slave et roumaine” despre acéstă adunare:

După unŷ discursŷ remarcabilŷ alŷ d-lui Vasty contra poliicei esterióre a contelui Kalnoky, luă cuvêntulŷ d-lŷ Ed. Gregr și făcŷ aspre imputări deputaților din clubulŷ Gehilorŷ bătrâni, cărora patriotisumulŷ și calitatea lorŷ de reprezentanți ai poporului cehŷ le impunea datoria de a declara pe față înaintea Europei întregi, în delegațiunii, că alianța cu Germania li se pare desastroșă pentru Austria și că o detestă marea majoritate a popórelorŷ imperiului.

După acestŷ discursŷ luă cuvêntulŷ d-lŷ I. Gregr, proprietarulŷ fóiei „Narodni Listy”. Discursulŷ și-lŷ introduce arătândŷ tóte greșelele politicei oficiale. Cabinetul Taaffe n'a avutŷ niciodată sincerŷ intențiunea de a realiza egalitatea de drepturi a diverselorŷ naționalități ale imperiului, ce și-o înscrișese în capulŷ programului. Cei din Viena dela restabilirea dualismului n'au încetatŷ a și imagina, că arŷ puté reduce națiunea cehă la rolulŷ, ce îl impunŷ Maghiarii ađi Slovacilorŷ și Românilorŷ din Transilvania. (Vii aclamațiuni au isbucitŷ la acéstă declarațiune.) I. Gregr ȝice că e urgentŷ a convoca reuniuni de alegători în tótă țera, pentru ca acestia sŷ invite pe reprezentanții lorŷ, cari urmăreză acéstă politică desastroșă, a resemna la mandatulŷ lorŷ și a ceda loculŷ cetățenilorŷ mai îngrijați de demnitatea și de interesele națiunei cehe.

În fine președintele adunării, d-lŷ Tilser, a pusŷ la

votă o moțiune, care blamăza politica urmată până azi de clubul Cehilor bătrâni și care preconizează măsurile propuse de I. Gregr. Moțiunea a fost primită cu unanimitate.

SCRILE DILEI.

După cum scrie „Bud. Hirip“, cercurile conducătoare ale orașului Deșiu, afară de fișpanul, sunt în contra strămutării episcopiei române gr. cat. din Gherla la Gherla, din cauză că episcopia pretinde să îi se dea gratuit cel mai frumos loc din oraș, o parte din teritoriul pe care se face astăzi târgul, care cuprinde mai multe jugere. „Orașul Deșiu — dice foia ungurescă — care pe lângă toate este incunjurat de 5 naționalități străine, mai vârtos de Valahi, a știut să-și păzescă neschimbată caracterul său maghiar, — privesce cu ochi timiți această pornire, temându-se, că mai curând ori mai târziu se va românisa și că încuibându-se acolo Daco-Românii, aceștia vor face presiune asupra elementului maghiar.“ — Mare-i dragostea ungurescă pentru Români!

—x—

Representanța comunală din *Macău*, mâhnită de atâta dispreț din partea comitetului administrativ comitatensu, care a impus din nou comunei pe suspendatulul căpitanu alu poliției Cseresnyes, a ordonat contra acestuia cercetare disciplinară și l-a suspendat de nou din postu cu o majoritate de 75 voturi. Primarul a fost avisat a executa imediatu concludusul. Fișpanul a substituit pe Cseresnyes cu protonotaru Bokoș. — Unde-i solidaritate, trebuie să fiă izbândă.

—x—

După cum comunică foile unguresce, se voru pensiona o mulțime de funcționari, 80—90, dela căile ferate, sub pretextu că nu știu unguresce. Dér fiindu că se pensioneză funcționari ca: Dworak, Figur, Firon, Gulich, Hermann, Hotmann, Kolibal, Lakie, Mancha, Schmidt, Steiner și Wrba, precum spune „Neues Pester Journal“, carl știu unguresce, cauza pensionării lor e că nu sunt Unguri. — Încă o bună lecțiune pentru acei naivi carl credu, că știind unguresce potu trăi ca funcționari.

—x—

In curându va espira tratatulu de comerțu dintre *Austro Ungaria și Turcia*. După cum spune o corespondență din Constantinopolu către „Pol. Kor.“, tractările pentru încheierea unei convențiuni noue s'au început, dér nu e speranță să se ajungă in curându la o înțelegere, deore-ce în urma tractărilor înaintate, totu pentru încheierea unei noue convențiuni, între Turcia și Anglia de o parte și între Turcia și Franța de altă parte, tărâmulu pentru tractările cu Austro Ungaria a devenit forte greoiu. Turcia vrea, afară de acesta, să îngreueze cu mari taxe importul chibriturilor, având intențiunea să înființeze și să exploateze în regiă fabrici proprii de chibrituri. Rău stăm cu raporturile comerciale mai în toate direcțiunile.

—x—

Aniversarea a 70-a a zilei natale a I. P. S. S. Metropolitului Bucovinei și Dalmației, Silvestru Morariu Andrieviciu, s'a serbatu Sâmbăta în 14/23 Noemvrie a. c. prin oficierea unei liturgii solemne în biserica catedrală din Cernăuți și prin felicitările cădurăse, ce i s'au rostitu I. P. S. S. prin P. C. S. părintele archimandritu diecesanu Ciupercoviciu în numele întregii diecese și a întregului presbiteriu din Cernăuți, ce era adunat în sala

ședințelor consistoriale din reședința metropolitană. Prea sântitul metropolitu a răspuns, că în etatea, în care se află, dorește să se simță fiă-care din cei de față așa de sănătosu, când va ajunge acea vârstă, cum sa află singuru. „Déră — dice — „pe lângă sănătate se mai cere pentru dulceta vieții omenesci și voiă bună, și nici asta n'ar lipsi, decât ririle vieții noastre bisericesce, ce curgă pe acestu pământu strămoșescu alu nostru, n'ar fi turbure, decât orisonulu bisericei noastre ar fi seninul!“ In cele următoare a arătat apoi I. P. S. S. cu cuvinte adâncu pătrunzătoare relele, ce ne bântuie, și între viile aplause ale celor de față a îndemnatu la „Concordia“ pentru ajungerea scopului comunu și la lepădarea tuturor ambițiilor și intereselor personale rău înțelese. Dea Dumneșu să fiă așa! esclamă „Revista Politică“.

—x—

Intre călătorii înecați cu ocașiunea nenorocirii vaporului „Scholten“ aprôpe de Dover se află și Jeti de 24 ani, Veronica de 11 ani, Ignaz de 3 ani și Eduard (la sinu) *Solander* din Sătmar.

—x—

In săptămâna trecută era placi să arză reședința episcopală din *Caransebeșu*. Pompierii au isbitu s'apere și să localizeze focul la edificiulu numitu alu „statulului majoru.“

—x—

Lui „Pester Lloyd“ i se scrie din *Russkberg*, comitatulu *Caras-Șeuerin*, că din camera de rechisite a societății minelor de cărbuni din Ruschița s'a furat multă dinamită, vr'o 25 de kilograme și 1600 de capse explosive. Făptuitorii s'au descoperit în persoanele a trei băiași români, în locuința cărora s'a și găsit totă dinamita. Judecătoria e nedumerită să știe, că ce au vrutu ei să începă cu dinamita.

—x—

In *Saschiz* bântue pojarul între copiii sasi. Școlă sâsăscă s'a și închis încă dela finele lui Noemvre. Până la 2 Decemvre nu se bolnăvise nici unu copil românu.

—x—

Musicantulu unguřu Iosif Dandoczi s'a spândura în la 4 Decemvre în *Clușiu*, orașulu Kulturegyletului ardeleanu. Elu încercase și mai nainte să se omôre, tăindu-și gâtulu de donu ori, în Turda și în Clușiu. Vindându-se însă și perdându și încrederea în puterea cuțitului, își luă refugiu la șirângu, care-i și curmă viața.

—x—

La 12 Decemvre n. *Sasii ardeleni* voru serba în Sibiu a 70-a aniversare a născerei super-intendentului (episcopului) bisericei ev. conf. aug-b. din Ardealu, Dr. *Daniil Teutsch*.

—x—

Se știe, că canoniculu *Racski*, amic alu episcopului croat Strossmayer, fusese alesu președinte alu *Academiei sudslave de științe*, dér guvernulu ungurescu cu maghiaronii croați au făcutu totu posibilulu de n'a fostu întărită de coronă alegerea. Dreptu răspunsu guvernulu ungurescu și maghiaronilor croați, *Racski* a fostu din nou alesu președinte, dér ne mai primindu acestu postu, fu alesu Paulu Muhics, fostu șefu de secțiune în guvernulu croat, dér nu maghiaronu.

—x—

Societatea de lectură „*Andrei Șaguna*“ va ține *Ședința publică* Duminecă în 29 Noemvre st. v., în memoria Marelui Archiepiscopu Andreiu, în sala cea mare

a „Seminariulu Andreianu“ din Sibiu. Inceputulu la 7 ore sera Sibiu, 23 Noemvre 1887: *Comitetulu arangiatoru*. Oferte mărinimose se primescu cu mulțămită și se voru chita pe cale publică. — Programulu: 1. „*Bugăciune*“, coru de C. M. v. Weber, executat de corulu societății. 2. „*Cuvântu ocasionalu*“, rostitu de Ioan Teculescu, clericu curs. III. 3. „*Dumbrava roșie*“, — p. V. — legendă de V. Alexandri, declamată de Irimie Ilescu, clericu curs. II. 4. „*Colindă*“, (O ce veste minunată), cântecul poporalu întocmitu pentru coru de G. Dima, executat de corulu societății. 5. „*Unele credințe deserte la Români și urmările lor*“, disertațiune de Alimpiu Oprea, clericu curs. III. 6. „*Papinianu și Vespasianu*“, dialogu de I. Negruzzi, predat de Ionu Teculescu, clericu curs. III și Alemanu Galea, clericu curs. II. 7. „*Sunt soldat românu*“, cântecul poporalu întocmitu pentru coru de G. Dima, executat de corulu societății.

—x—

Tergulu anualu din zilele trecute ținutu în *Saschiz* (Saschido) a fostu de totu slabu. Pe când altă dată se aduceau câte 4—5000 vite, de rândulu acesta abia au trecut peste 1000, dintre care s'au vândutu v'o 400 cu prețuri de totu estine. Mai bine s'au vândutu porci grași, cari au fostu cumpărați de Români din ținutul Sibiiului. S'au vândutu și multe mere pentru Germania cu bune prețuri, maza metrică cu 3 fl. 60 cr. — De n'ar păți-o Români, să le confisce finanții unguresce porci sub pretextu că sunt aduși din România ca „*contrabandă*“, cum o păți Grigorie Ionu!

Literatură. *Istoria Românilor dela Mureșulu de Josu* (dedicată d-lui Vinc. Babeșu) scrisă de V. Grozescu, broșura primă apărută în *Oradea mare*, tipografa lui Ottone Hugel, 1887. Cuprinsulu acestei broșure de peste 40 de pagini, formatu micu este: Introducerea despre inceputulu Românilor după inscripțiunile și date istorice; Cenadă, Sân-Nicolaulu mare, Comloș, Igrish, Saravolla.

Metodica școlii populare de Dr. Petru Pipoșu profesor, partea I generală, apărută în *Arad*, în tipografia Diecesei române greco-orientale, 1887. Cuprinsulu: In locu de prefață. O privire în istoria școlii. Problema școlii populare. Raportulu școlii către fa ilia, biserică și stat. Sfera de activitate a școlii populare. Invățământulu. Obiectele de invățământ. Metodulu invățământului. Procesulu. Forma de invățământ. Tonulu invățământului. Principiulu didacticu cardinal. Invățământulu trebuie să fiă natural. Invățământulu trebuie să se acomodeze după individualitatea elevilor. Invățământulu are să fiă intuitiv. Invățământulu are să fiă clar. Invățământulu trebuie să stărnescă în elevu interesu multilateral. Invățământulu trebuie să fiă adevărat. Invățământulu trebuie să producă o cultură trăinică. Reprizare. Disciplina. Calitățile invățământului. Națiunea metodice. — Acestu bogat material alcătuesce unu volumu de peste 130 pagini și invățătorii găsesc în elu o călăuză de mare valoare. Prețulu e 60 cr. seu 2 lei.

Logofetulu Mateiu, novelă de Ionu C. Panțu, a apărutu în broșură, în tipografia Alexi din Brașov. Se află de vândere la librăria Nicolae I. Ciurcu din locu, cu prețulu de 40 cr. — *Novela* descrie într'unu limbaj forte poporalu viața de pe Bărganu, și anume din județulu Ialomița în România.

Valea-Bărgăului, 30 Noemvre 1887.

Unu act de dragoste ungurescu. Onorate d-le Redactoru! Încă în anul 1884 s'a fostu pus din partea cărturarilor români din Valea-Bărgăului bază la Reuniunea de lectură cu centrulu în Borgo-prund. Și deorece ca membri ai Reuniunii s'au fostu inseris și câțiva

FOILETONU.

Dicționarul poporalu.

(Cuvinte românesce din jurulu Năsăudului, de popor grăite și totu pentru popor alcătuite.)

adunate de dascălulu Iuliu Bugnariu.

1. *Belea*—necaz, neplăcere d. e.
Caută-ți tu casa ta,
Ca să nu dai de belea!
2. *Hăbaru*—nepăsare, indiferință; n'am hăbaru—nu'mi pasă, n'am grijă d. e.
— Puică, nu'mi vorbi'azădaru
Trupulu meu n'are hăbaru.
3. *Vădană*—vădancă, fată cădută, deflorată d. e.
Stânse-mi-s'ar fi lumina
Mai înainte d'af! da mâna,
Decătu să rămân vădană,
Fără casă, fără hrană,
Fără milă de bărbat
Spre batjocura din sat!...
(M. Pompiliu. Balade popor. rom.)
4. *Hăitași*—haită, vânători, pușcași, pușcalai (comuna Telciu lângă Năsăud) d. e.
Șapte sute de hăitași
Și pe Jos și călărași!
5. *Giuruință*—giuruire, votu, prindere, apucare că vei face ori nu face asta și ceea d. e. vei posti Vinerea, că nu vei lucra Joia, că nu vei da Marța din casă etc.

Notă. Când cutare-va muiere pune votu, adică: să giuruiască, atunci chiamă șapte babe bătrâne și părăsite de lucruri proste, cari punându-se în genunchi pe fața casei, înaltă rugăciuni către Dumneșu, ca giuruința făcută să fiă bine primită.

6. *Vileagă, vilegiu*—obște, public; adunare obștească. Cuvântulu „vileagă“, despre care se crede că ar fi formatu din ungurescul „vilag=lume, ilu vedem folosit și de către unii cronicari vechi, cari au trăit prin vechulu alu XVIII. Așa d. e. Radu Popescu în Cronica sa, unde vorbește despre Domnia a doua a Mariei Sale lui Nicolae Vodă, anul 7226, dice între altele: „și făcându sobor mare la Metropole, s'au cetiit în vilegă...“ Totu astfel vedem folositu cuvântulu „vilegă“ și la vornicul Grigore Ureche.
(A se vede Măcelulu dela Cosminu)

7. *Buntuzuire* (ca verb și substantiv)—a strica buna întocmire, buna rânduială a unui lucru d. e. a buntuzui vestmintele în ladă ori cărțile în dulap etc.

8. *Hămnișagă*—falsitate, viclenie, vulpenie; înșelăciune, tărăhie. D'aci adjectivulu „hamniș“ din ungurescul „hamis=fals, viclen, perfid, vulpenet, necredinciosu.

A se vede „Fragmente de autorii români vechi și moderni, de C. S. Stoicescu. Partea IV și V pag. 90.

9. *Ciufă*, ciufuire (ca verb și subst.)=batjocuire; desprețuire d. e.:

Ofi sărace bade prostu,
Sărace, nebun ai fostu,
Tu-ai gânditu că te iubescu,
Dér numai te ciufulescu.

10. *Hibă*—greșală, erore, smență. De aci adjectivulu „hibășu“=defectuosu, cu scader.

11. *Baiu* (ung.)—necaz, nevoie; grijă d. e. Multă hibă și multu baiu pe capulu nostru.

12. *Buiac*. Se dice despre unu om puținu trudit, puținu muncitu, om desmerdatu, om care nuși incăpe'n piele. *Buicime*=desmerdare.

13. *Vrajbă*—larmă; certă, sfadă, scărba; improșcare. De aci verbulu: a învrăjbi=a alunga pe cineva, a-lu proșca cu vorbe d. e. Și-a învrăjbit femeia și băieții.

14. *Ogașu* (ung.)=țâietura; locul pe unde merge rota carului.

15. *Clar*=chiar d. e. Chiar bine a venit! clar bine a umblat. (în Bănătu: baș bine!)

16. *Zăvârșagă*=tulburare, neliniște d. e. Astăzi sunt în lume mai multe hămnișaguri și zăvârșaguri, decâtu câte galiți p'unu hotaru!

17. *Șuhan* (ung.)=nici odată, nici când d. e.

Cu mândra, care o am,
N'oiu vedé raiulu șuhanu.

Pe alocrea se dice și „șuhanită“ d. e. Șuhanită nu lu mai vești...!

streini, între carî și unu Săcuiu, Românii — bagu-sēmă din dragoste cătră aceștia, ca să nu dîc din neprecuțione — i au dat Reuniunii titlul de: „*Reuniunea de lectură internațională din Valea-bărgăului.*”

Proiectul de statut al acestei Reuniuni, îndată după pūnerea sa în viață, s'a și trimis ministriului de interne spre aprobare. Dér ministrul se vede că a aflatu ceva pricină între șii statutului și la prima ocașiune l'a retrimisul statutulū comitetului spre corectare. Intr'aceia în casă se nasce cērtă și neînțelegere, căci vorba cea: „nu mē lāsa sē moru, cā nu te-oiu lāsa sē trāesc.” Așa și în casul de față Ungurulū, respective Sēcuiulū, ca „nemnișu” și reprezentantū alū „idei de statū unghurescū, secundatū de cei cāțiva streini, nisiua a dirige trebile reuniunii după cal-podulū unghurescū, ba chiar a da reuniunii o infățisare cu totul unghurescā.

Romānii, veți bine, nu putēu suferi acēsta și — deși cam tārđiu — începurā a cāpata minte, venindū adecā la convingerea, cā cu streinulū dintr'unū blidū nu e bine niciodatū sē mādnci.

Astfelū în ședința pūnitā la 30 Maiu 1885 cārurarii romāni decretarā înființarea unei Reuniuni de lectură purū romānescā. Proiectul de statutū fără amānare se trimise pe calea administrativā ministriului spre aprobare. Dér ce sē veți!?... *Ministrulū*, cu „dragostea” cu care întēpnā tōte afacerele romānesci, totū cu aceeași întēpnā și afacerea acestei Reuniuni romāne proiectate — *neaprobānd'o* adecā, și anume dia motive fōrte slabe, ba fără témā de pēcatū potū țice, cā chiar rușinoșe pentru unū ministru ce pretinde a sta în fruntea unui statū constituționalū și încă în veaculū alū XIX-lea.

Ca documentū lasū sē urmeze aici din vorbā în vorbā rēspunsulū motivatū alū ministriului și adresatū pe calea administrativā președintelui interimatū alū Reuniunii:

Dela supra-pretorele cercului Iadū.

Nr. 122/1886

fszb.

Onoratei primării comunale

în B.-Bistrița.

În urmarea ordinației vice-comitetului cu Nr. 84/1886 ești în cunoștință spre a în cunoștință pe președintele Reuniunii române de lectură din Valea-bărgăului Simionū Monda, pentru mai departe în cunoștință, cā deorece pe lângă Reuniunea existentă în Borgo-Prundū — avēndū în vedere împrejurările locale — înființarea unei alte reuniuni nu se pōte pretinde, eselența sa d-lū ministru de interne conformū rēscrisulū sēu d. d-to 31 Decemvre a. trecutū Nr. 1278 din acēstā pricinā nu a pututū prevedē proiectulū de statutulū trimisū cu clausula de aprobare.

Bistrița, la 9 Ianuarie 1886.

Kaules m. p. supra-pretorū.

Precum se pōte vedē din scrisōrea de mai susū, ministriulū a fostū bine informatū despre împrejurările locale din B.-Prundū, și cum nu, cānd dōrā Bānyfy era basā în comitatulū Bistrița Năsēudū și pe atunci; și așa a avutū dērā cine sē'lū informeze pe ministru, și apoi pe basa acestei informației nu a aflatū cu cale și nici echitabilū ca sē aprobe statutele unei reuniuni înființate de reprezentanții cārurarii ai unei populației de peste 10,000 de locuitori, — față de o reuniune — și aceea mai numai cu numele — susținutā de 4—5 streini importați.

Dér acēsta e dragoste unghurescā și învățai suntemū cu dēnsa de mai bine de 10 ani de țile, de cānd se practisēzā, și mai alesū față de naționalitățile nemaghiare

— nu mai puținū față și de Romāni, cānd e vorba de a'și crea vr'unū aședēmētū promovatorū de înflorirea și ridicarea lui, fiā intelectualā sēu materialā.

Dér bunavoința ministriului unghurescū nu s'a mār-ginitū numai la atāta. Cāțiva cārurarii romāni și mai alesū din generațiunea raii tinerē, vēțēndū cātū de folositōre ar fi înființarea unei bibliotecē populare cu scopū de a rēspāndi gustulū de cetitū între populațiunea romānā de pre acēstā vale, care în mare parte șcie ceti și șcrie, intrunindū-se la 13 Martie a. c. într'o ședință, decretēzā înființarea unei bibliotecē populare în Borgo-Prundū sub numele de: „Biblioteca poporalā romānā din Valea-bărgăului.” Scopulū acestei bibliotecē era — după cum am mai amintitū — de a promova gustulū de cetire romānescā între populațiunea de pre acēstā vale. Cārțile pentru bibliotecā, precum și foile periodice romānesci aveau sē se procure din contribuiriile cārurariilor romāni din acēstā vale, precum și a altorū Romāni de bine ce s'arū fi înșcrișū ca membri fondatori sēu ordinarī la acēstā bibliotecā și nu mai puținū și din tacșele adunate pentru cetirea cārților din bibliotecā — lucru fireșcū, mai multū numai dela cārurarii, căci membrilorū din poporū cārțile aveau a se împārți gratisū, afarā de casulū cānd ei de bună voiā arū fi contribuitū câte cāțiva cruceri.

Lucrāndū-se unū proiectū de statutū, ērāși s'a trimisū ministriului spre aprobare în bună cēdintā cā ministriulū nu va pune nici o pedecā înființārei unei instituții așa de nevinovate și atātū de salutare.

Dér de „dragostea unghurescā” nu amū fostū cruțai nici de astā datā, ci pe calea administrativā *ni se înapoiază statutulū* înșoțitū de următorulū rēspunsū, pe care în traducere fidelā îl lāsū sē urmeze aici:

Nr. 6395—1887.
vice-comit.

Onoratului supra-pretoriātū alū cercului Iadū
în Bistrița.

În urmarea înaltulū rēscrisū alū ministriului de interne reg. ung. d. d. 31 Augustū a. c. Nr. 591 proiectulū de Statutū alū înființādei bibliotecē populare romāne din Valea-bărgăului dimpreună cu tōte acelușe, și se re-trimite cu aceiași observare, ca sē în cunoștințēzi pe urzitorii acestei reuniuni, cā deorece statutele-sū întocmai totū aceleași ca și ale reuniunii de lectură, schimbāndū-se numai titlulū, cārora încă în anulū 1885 sub Nr. 1278 li s'au denegatū aprobarea, totū din aceeași pricinā ca și atunci, ministriulū nu le-a pututū prevedea cu clausula de aprobare.

Bistrița, la 9 Septemvre 1887.

Lani m. p.,
vice-comite.

Va sē țicā totū de „dragostea” reuniunii celorlū 4—6 străini importați, ministriulū nu a pututū sē aprobe statutulū unei instituții promovatorē de binele a mai bine de 10,000 Romāni. Frumosā „dreptate” a ministriului unghurescū! Numai în Asia i-ai putea afla sēmēnū.

Dupā tōte acestea opintiri fără succēs ale cārurariilor romāni din acēstā vale ar urma — după părerea unora — ca sē lāsāmū lucrulū într'atāta, pentru țile mai bune și pentru unū guvernū mai echitabilū. Dér eu nu suntū de acēstā părere, și totū ca mine — nu mē îndoiescū — cā vorū fi și alții. Ci acuma ar fi bine, ca preoții și învățatorii în bună înțelegere și cu alți cārurarii ce se aflā prin comune sē se punā pe lucru fără amānare, și sē înființeze pe lângă fiācare școlā confesionalā — înțelegū acolo unde nu suntū până acuma în-

ființate — câte-o bibliotecā, deorece acestea și suntū prescrise prin lege și prin statutele diecesane. Bibliotecile înființate odatā, ca sē corēspundā și în faptā numelui ce-lū pōrtā, ar trebui ca sē fiā provēdute cu cārți bune și folositōre. Dér se nasce întrebarea, cā pe ce sē se procure acestea cārți?! Lucru fireșcū cā pe minciunī nu se potū procura, ci numai și numai pe bani. Dér cum și de unde sē se adune acești bani?! Fiācare preot localū precum și învățatorū și alți cārurarii, sē premērgā cu esemplu, sē contribue care cāt pōte cu cāțiva cruceri — fiā pe sēptēmānā sēu chiar pe lunā pentru aceste bibliotecē și-apoi fiācare în cerculū sēu de activitate sē stāruiască pe lângā economii cu dare de mână din satū, ca sē facā totū asemenea, și numai ce ni-amū treți cā în scurtū timpū avemū parale din care apoi s'arū putea prevedea bibliotecile înființate cu cārți și alte șrieri folositōre. Bibliotecile, după ce vorū fi provēdute cu cārți, nu ar trebui sē servēsca numai spre înfrumșetarea mobilierului școlēlorū, — după cum am pututū constata acēsta și până acuma, acolo unde suntū deja înființate, — ci ar trebui sē se folosēsca în adevērtū. Sē se împārțēsca adecā cārțile, fiā gratisū, fiā pentru tacșā de cāțiva cruceri — sātēnilorū din poporū, carī șciu cēti, ca astfelū în ore libere din minecī și sērbātorī cei cu răvnā sē pōtā trage folosū din ele cetindū-le.

Ērā ca gustulū de cetire mai ușorū sē se rēspāndēsca și sē prindā rădācinī în poporulū de prin sate, ar fi bine ca în fiā-care satū sē se punā în practicā și așa numitele școle de adulți, unde adunēndū-se în Duminecī și sērbātorī tineretulū satului, ba chiar și bărbaiți în vērșā, preotulū localū și învățatorulū ori alți cārurarii sē mērgā sē le prelēgā câte-va ore lucruri bune și folositōre și totodată promovatorē de bunăstarea lorū moralā și materialā și sē-i îndemne a ceti espunēndū-le folōșele ce le potū trage din acēsta. Ērā cā mai ușorū sē pōtā atrage tineretulū la aceste școle de adulți și sē îndemne pe părinți de a o face acēsta, ar fi consultū și frumosū ca în fiā-care comunā din adulți sē se formeze câte unū chorū, care sē cante în bisericā și prin acēsta sē stīrnēsca între credincioși voiā de a cerceta și bisericā.

Ca tōte acestea instituții folositōre sē se pōtā introduce și practicā cu succēs în fiā-care comunā de pe acēstā vale, ba și în alte părți, sē recere ca preoții și învățatorii precum și alți cārurarii sē se punā pe lucru fără amānare și cu abnegațiune, căci numai atunci vomū putē ajunge cu succēsū la țintā, carea e de a cultiva poporulū opincărū și numai așa vomū putē face pe poporū sē ne stimeze, dēcā va veni la convingerea cā-i vomū binele și ne interesāmū de elū, precum și ne armezā cu încredere și fără șovāire și în alte întreprinderi de interesū naționalū. — *bărgăuanulū.* —

Necrologū. — **Georgiu Angyelū**, consiliarū de Curte în pensiune, în etate de 81 ani, după unū morbū scurtū astățilū la 3 ore dimineța și-a datū nobilulū sufletū în mânăle Creatorului. Rēmāșițele pāmētescī ale repausatului se vorū depune la odihna eternā Joi în 8 Decemvre s. n. la 3 ore după amēzi în cimiteriulū din locū după ritulū greco-catolicū. Acēstā jalnicā și durerosā șcire o aducū la cunoștință tuturorū consāngenilorū, amicilorū și cunoșcūților.

Ses-Sebeșū, în 6 Decemvre 1887. *Jalnicii Consāngeni.*

Fiā-i țērina ușorā și memoria eternā.

Editorū și Redactorū responsabilū **Dr. Aurel Muresianū.**

18. **Nāpustire** (ca verbū și subst.)=loboțire, demitere d. e. Nāpustit'ai pruncii dela școlā? — Fi bunū și nāpustește vițēii din grajdū! — Ți am spusū sē nu nāpustești vērtejulū pe usā!

Cāpitane, cāpitane
Nāpusti-mē din cātane!

19. **Tistāșū** (ung.)=curatū; clarū, limpede d. e. Acesta-i omū tistāșū. Elū grāșesce tistāșū romānescē!
Pe alocurea se aude și cuvēntulū „tistāșagū”=curățenie; limpedime.

20. **Burculuire** (ca verbū și subst.)=a învinge, a birui d. e. cu vorba. Ți-am spusū omenesce, cā te-a burcului, cā dōrā veți tu bine acesta are o gurā ca o meliță!

21. **Fuicașū**=omū nebnaticū, sārītū din țitini; fără scaunū la vorbā.

22. **Delā**=vinā; pricinā.

23. **Colnicū**=cārare, care fuge dreptū la vale pe cōște.
Pe celū delā, pe celū colnicū
Mergē-unū tinerelū voinicū.

24. **Māmuțā**=mamā, maică, māiență.

Bādiță, apă ții oiū da,
Dér guriță credū cā ba,
Cā m'a bate māmuțā!

25. **Jarndū**=pārāu făcutū în scopulū de a se scurge apa.

26. **Pēcuiinā** pl. pēcuiin=oiile carī dau lapte.

27. **Mānzāri** (n'are singularū)=oiile și caprele, carī umblā pe strungā, adecā se mulgū.

Pe celū dealū cu clāile,
Badea i cu mānzāri.

28. **Lāșire** (ca verbū)=a alunga, a gonī d. e. paserile.
Cāțil drumari pe drumū treceau
Toți în cuibulū meu sverleau
Și pe mine mē hāșiau.

29. **Cicere** (ca verbū și subst.)=Chitare, înfrunsēțare, împodobire.

Casa ta-i frumosū *cicitā*
Și-i cu paie acoperitā!

30. **Buire** (ca verbū)=nāvālire, a da nāvālā, grāmādire,
Corbii grāmādā buiau,
Preste taberi sē'nvrētau
Și cu grōzā croncāneau.

31. **Cergā**, așa se numesce unū felū de țolū, pregātītū din lānā și cānepā (Rodna veche și nouā)

Mēi, bādiță, omū ciudatū,
Inturna-te-ar mātā 'n patū,
M'ai iubitū și m'ai lāsātū;
Inturna-te-ar cu țolulū,
Cā-mī fuși dragū, ca sufletulū,
Inturna-te-ar cu *cerga*,
Cā-mī fuși dragū ca inima!

32. **Cārnire** (ca verbū)=a trage în cōțe și'n colo; a smēnci ceva cu puterea.

33. **Hācā**=nēcāsū, neplācere, supārare, scārbā, sfadā, cērtā, procesū.

C'a vini Vinerea mare,
Pentru puiū a fi 'ntrebare,
Și-a veni Vinerea micā,
Și s'a 'ntinde mare *hācā*.

34. **Māșcatū**=bobatū d. e. grāulū.

Frunță verde grāu māșcatū,
De tinerū m'am înșuratū,
Rea miere mi am luatū.

35. **Hārcāire** (ca verbū)=rēsufire de greu. D'aici subst.

„hārcā”=babā bētrānā.

36. **Zāhāire**=conturbare, disturbare, smintire dela ceva

lucru; necājire, supārare.
Așū da doi boi și mai bine
Sē gāsēsce unū omū ca mine;
Boii nu mē zāhāiescū,
Omū ca mine nu gāsescū.

37. **Mocoșire** (ca verbū și subst.)=umblare 'ncolo și încōce, pierdere de vreme.

Și prin casā *mocoșesce*
Și priciulū "și totū gāsesce.

38. **Frēlā**=bārbatū ori miere, care grāiesce câte verđi și uscate. D'aici verbulū: a *frēli*=a vorbi fără cāpātāiū, fără motivū.

39. **Tortorosalā**=omū care vorbesce fără șirū, fără logicā. D'aici verbulū: a tortorosi=a vorbi multe, dēr rele.

40. **Flīșturā**=fatā nebnaticā, sārītā din țitini.

41. **Frēncā**=femeiā prōstā, imbrācatā fără nici unū pic de îngrijire.

42. **Flēndurā**=vēmētū rēu, sfārticatū, ruptū.

43. **Forforodii**=minciunī, vorbe bābescī.

44. **Rapsā**, rapțā=loviturā, palmā.

(Va urma)

Cursul la bursa de Viena	
din 5 Decembrie st. n. 1887.	
Rentă de aur 5%	99.95
Rentă de hârtie 5%	95.90
Imprumutul căilor ferate ungare	149.75
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	95.70
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	---
Amortizarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	112.---
Bonuri rurale ungare	105.40
Bonuri cu cl. de sortare 1/3 40	---
Bonuri rurale Banat-Ti-	---
miş	104.20
Bonuri cu cl. de sortare 1/4 20	---
Bonuri rurale transilvane	104.40
Bonuri croato-slavone	104.25
Despăgubire p. dijma de vinut ung.	99.---
Imprumutul cu premiu ung.	124.90
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	124.---
Renta de hârtie austriacă	81.35
Renta de arg. austr.	83.---
Renta de aur austr.	112.30
Losurile din 1860	134.70
Acțiunile băncii austro-ungare	887.---
Act. băncii de credit ung.	286.25
Act. băncii de credit austr.	279.0
Argintul — Galbin	---
Impărătesc	5.93
Napoleon-d'or	9.96
Mărci 100 imp. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	126.---

Bursa de București.		
Cota oficială dela 19 Noemvre st. v. 1887.		
Cump.	vend.	
Renta română (5%)	93 1/2	91 1/2
Renta rom. amort. (5%)	96	97
convert. (6%)	91	92
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34	36
Credit fonc. rural (7%)	105	106
" " " (5%)	91 3/4	92 1/4
" " " (7%)	103	104
" " " (6%)	96	97
" " " (5%)	87 1/2	88 1/2
Banca națională a României 500 Lei	---	---
Ac. de asig. Dacia-Rom.	---	---
" " " Națională	---	---
Aur contra bilete de bancă	14 1/4	15
Bancnote austriace contra aur.	2.03	2.04

Cursul pieței Brașov		
din 6 Decembrie st. n. 1887.		
Bancnote românești	Cump. 8.55	Vend. 8.57
Argint românesc	" 8.52	" 8.56
Napoleon-d'or	" 9.94	" 9.96
Lire turcesc	" 11.22	" 11.25
Imperial	" 10.22	" 10.26
Galben	" 5.87	" 5.90
Scrisurile fonc. » Albina » 6%	" 101.---	" 102.---
" " " 5%	" 98.---	" 99.---
Ruble Rusești	" 110.---	" 111. 1/2
Discontul	" 7—10% pe an.	

FARMACIA I. PSEPHOFER

VIENA, SINGERSTRASSE Nr. 15

la „goldenen Reichsapfel.“

Pilule pentru curățirea sângelui mai înainte numite „Pilule universale“ merită cu toată dreptul numirea din urmă, de oare-ce în faptă nu există aproape nici o boală, la care nu ar fi probată în mii de cazuri efectul lor miraculos. În casurile cele mai cerbicioase, la care multe alte medicamente s'au întrebuintat în zadar, s'a dobândit cu aceste pilule de numărare ori și după un scurt timp deplină însănătoșare. 1 cutiță cu 15 pilule 21 cr., 1 sulț cu 6 cutițe 1 fl. 5 cr., la trimiteri nefrancate cu rambursă 1 fl. 10 cr.

Trimițându-se prețul înainte costă cu espedarea francată 1 sulț cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. (Mai puțin de un sulț nu se poate trimite.)

Au încursu o multime de scrisori, prin care consumatorii acestor pilule mulțămesc pentru redobândirea sănătății lor după cele mai diferite și grele bôle. Ori-cine a făcut odată încercare, recomandă acest medicament mai departe.

Reproducem aci câteva dintre multele scrisori de mulțămită.

Leongang, 15 Maiu 1883.

Prea onorate Domnule! Pilulele D-v. produc adevărat minune, ele nu sunt ca alte de multe medicamente recomandate, ci ele ajută într-adevăr aproape la toate bôlele. Din pilulele, ce am fost comandată la Pasa, am împărțit cele mai multe la amici și cunoscuți și au folosit la toți, chiar și persoane de o etate mai mare și cu diferite bôle și defecte au dobândit prin ele, deși nu perfectă sănătate, dar totuși o îmbunătățire însemnată, și voescu a urma cu întrebuințarea lor. Te rog să-mi trimiți încă 5 suluri. Din parte-mi și dela toți, cari am avut deja norocirea prin pilulele D-v. a ne redobândi sănătatea, primii cea mai cordială mulțămită.

Martin Dentinger.

Bega Szt-György, 16 Februaru 1882.

Onorate Domnule! Nu Vă pot exprima în destul cordială mea mulțămită pentru pilulele D-v. de oare-ce pre lângă ajutorul lui D-ului, consorța mea care deja an îndelungă suferi de miserie, s'a vindecat prin pilulele D-v., și cu toate că și acum trebuie din când în când să întrebuințeze din ele, totuși sănătatea ei s'a îmbunătățit într-adevăr, în câtă

poate să-și vedă de toate ocupațiile ei cu vioiciune juvenilă. Acestă a mea mulțămită Vă rog a o întrebuința spre binele tuturor celorlți suferiți, și Vă rog totodată, ca să-mi trimiteți din nou 2 suluri pilule și 2 bucați săpunul chinezesc. — Cu deosebiri stimate, supus
Alois Novak prim-grădinar.

Stimate Domnule! Presupunându, că toate medicamentele D-tale vor fi așa de bune, ca renumitul balsam contra degerăturilor, care în familia mea a făcut un sfârșit grăbnic la mai multe umflături de degerătură, m'am decis pe lângă totă neîncrederea mea în așa numitele mijloce universale de lecuri, a lua refugiu la pilulele curățitoare de sânge ale D-tale, ca prin ajutorul acestor mic globulețe să bambardez la emorroidale, de cari suferi de an îndelungă. Nu estez de loc a vă mărțurisi acum, că suferința mea învechită după o întrebuințare de 4 săptămâni a încetată cu totul, și că recomană aceste pilule în cerul cunosciților mele cu cel mai mare zel. Nu am nimic în contra și dacă vei face întrebuințare în public de aceste ale mele șire, însă fără de subsemnarea mea.
Viena, 20 Februaru 1881.

Cu înaltă stimă C. v. T.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut ca cel mai sigur remediu contra suferințelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindacarea ranelor învechite etc. 1 borcănel 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Balsam contra gușilor, remediu de încredere spre lecuirea umflăturilor la gât, 1 flacon 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Essența de viață, (Picături de Praga) contra stomacului stricat, a mișturii rele și greutateilor de tot felul, un remediu de casă escelent. 1 flacon 20 cr.

Sucul Spitzwegerich, medicament de casă în genere cunoscut și escelent contra catarului, răgușei și a tusei etc. 1 sticlă 50 cr., 2 sticlă cu trimiterea francată 1 fl. 50 cr.

Alifă americană contra reumatismului, cel mai bun medicament la toate suferințele reumatice, junghior, Ischias (bôla de tremur), junghiu la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Lichior din burnei de Alpi dela W. O. Bernhard. 1 buteliă 2 fl. 60 cr., 1/2 buteliă 1 fl. 40 cr.

Afară de preparatele aci numite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și straine, anuntate prin toate diarele austriace, și la casă, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit, se vor procura la cerere cu promptitudine și cât se poate de eficient.

Trimiterile prin poștă se efectuează iute, dacă se trimite prețul înainte, sau cu rambursă.

Trimițându-se prețul înainte, (mai bine prin mandat poștal) este portu poștal cu mult mai puțin, decât la trimiteri cu rambursă.

SĂPUNŪ
de
Kochbrunn - Wiesbaden

fabricată sub controla oficială a orașului Wiesbaden și a direcției de cură.

Săpunul de Kochbrunn-Wiesbaden, care se scote din ingrediente concentrate ale Kochbrunnului se prepară cu materiale de foaie cele mai escelente, este liber de orice aspiră și are un efect preponderant tămăduitor, de oare-ce părțile estrase din Kochbrunn se înduc direct prin piele în corp. Pentru sănătoși este recomandat ca mijlocul cel mai bun pentru curățenia corpului și ca mijloc profilactic în cazurile tuturor afecțiunilor de piele, dacă se folosește în mod corespunzător și în băile de săpun. Este deosebit de utilă pentru curățirea și a copililor.

Prețul per bucată 50 cr.

Trimiterea prin:

Wiesbadener Brunnen-Comptoir, WIESBADEN.

Singurul depozit general pentru Austro-Ungaria: Farmacia C. Brady, Kremier (Moravia) — Veritabil se află în Brașov la: Franz Kellmen farmacia la „Biserica albă și Ferd. Jekelius, farmacia la „Speranță“.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Peșta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute seara.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la Buouresci:

Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după ameză.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Peșta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de ameză.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute seara.

2. Dela Buouresci la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după ameză.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rzesnov-Zerneski-Brană: 12 ore 30 min. după ameză.
- b) " " Zizin: 4 ore după ameză.
- c) " " în Sécuime (S. Georgi): 1 oră 30 minute noaptea.
- d) " " la Făgăraș: 4 ore dimineața.
- e) " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rzesnov Zerneski-Brană la Brașov: 10 ore înainte de ameză.
- b) " Zizin la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Sécuime la Brașov: 6 ore seara.
- d) " Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute seara.

TARIFA

anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.
Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de	3—4 ori	10%
" " "	5—8 " "	15%
" " "	9—11 " "	20%
" " "	12—15 " "	30%
" " "	16—20 " "	40%
Dela 20 de repetiri în sus		50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facă în-voir și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Avisu d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerației să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului poștal și numărul de pe fășia sub care au primit diarul nostru până acum.

Domnii ce se abonează din nou să binevoiască a scrie adresa amurită și să arate și posta ultimă.

Dacă se ivesc iregularități la primirea diarului onor. abonați sunt rugați a ne încunoscianța imediat prin carte postale, ca în câtă depinde dela noi, să se delătoreze.